Een stad vol uitdagingen

Hoe Heerlen de sociaaleconomische problemen aanpakt

Heerlen kent haar problemen op sociaaleconomisch vlak – werkloosheid, armoede, schulden. Het verlies aan banen na het sluiten van de mijnen werkt nog steeds na. Recent onderzoek van het Research Centre for Education and the Labour Market (ROA) geeft handvatten om gericht met deze problematiek aan de slag te gaan.

DOOR Frederique Gustings

De laatste mijn in Heerlen sloot in 1974. Door het sluiten van de mijnen zijn in de regio 75.000 banen verloren gegaan. Het aantal personen uit de beroepsbevolking in de bijstand bedraagt op dit moment 8,4 procent. Het landelijk gemiddelde is 4,2 procent.

In de profielschets van het ROA van Maastricht University wordt wederom getoond dat er in Heerlen veel mensen zijn met financiële problematiek. Veel van deze mensen hebben een bijstandsuitkering. Uit onderzoeken blijkt dat het hebben van financiële problemen belemmerend werkt bij re-integratie. Zo neemt de kwaliteit van besluitvorming af; door Amerikaanse wetenschappers aan Harvard en Princeton is aangetoond

Vanaf het moment van melding voor bijstand is de financiële situatie in Heerlen onderwerp van gesprek. Er wordt gevraagd naar het hebben van schulden, maar ook of mensen zich financieel kunnen redden met een bijstandsuitkering. Als een re-integratie- of inkomensconsulent van de gemeente Heerlen (mogelijke) financiële problemen signaleert, wordt samenwerking gezocht met de collega's van team schuldhulpverlening. Team schuldhulpverlening gaat aan de slag en houdt de inkomens- en/of re-integratieconsulent op de hoogte van de voortgang en de stappen die gezet worden. In elke afzonderlijke casus wordt maatwerk toegepast om gezamenlijk rust en stabiliteit in de financiële situatie te brengen. Op deze

coöperatie HeerlenStandBY) verder. Soms is er meer nodig, zoals een minnelijke of wettelijke schuldregeling. In dat geval wordt de Kredietbank Limburg (KBL) onderdeel van de samenwerking. Ook het Werkgevers-servicepunt Parkstad (WSP), dat onder andere inwoners van Heerlen bedient, werkt nauw samen met de KBL. Zowel werknemers van het WSP als mensen in bemiddeling bij het WSP kunnen gebruikmaken van de interne spreekuren voor financiële vragen en problemen.

Is dat genoeg?

Maar is dat genoeg? COVID-19 heeft een grote impact op onze stad. Kwetsbare groepen worden ook hier fors geraakt. De instroom in de bijstand is gestegen. Dit komt onder andere doordat 56 procent meer mensen hun baan verloren zonder WW-recht en 49 procent meer mensen instromen na het verlies van WW-recht. Daarnaast stromen er 17 procent minder mensen uit.²

Als gevolg van COVID-19 zetten we nu meer dan ooit in op scholen en omscholen. Dit doen we zoveel mogelijk samen met (reguliere) werkgevers. We kijken daarbij naar de behoeften van bedrijven en organisaties in de omgeving. Op die manier hopen we dat

Als gevolg van COVID-19 zetten we nu meer dan ooit in op scholen en omscholen

dat het IQ dertien punten daalt wanneer mensen te maken hebben met langdurige schulden. Ook neemt het vertrouwen in de eigen invloed op de situatie af. Men gelooft niet meer dat men zelf het verschil kan maken.¹

wijze kan de betrokkene zich richten op het re-integratieproces en/of verbetering van de persoonlijke situatie. Soms is een korte interventie voldoende en kan de betrokkene zelfstandig of met behulp van een Schuldhulpmaatje (vanuit zorg-

mensen beter voorbereid op de arbeidsmarkt komen en daar duurzaam kunnen blijven.

Bij de gemeente Heerlen staat het vinden van werk voorop. Daarom maken we gebruik van het zogenaamde Cascademodel. Als een burger zich meldt voor bijstand worden eerst, samen met het Werkgeversservicepunt Parkstad, de kansen op werk of een leer-werkplek onderzocht. Wanneer dit niet haalbaar blijkt, wordt gekeken of ontwikkeling naar werk binnen een jaar wel mogelijk

bracht in een zorgtraject. Hierdoor ligt in Heerlen de focus altijd op het hoogst haalbare.

Om deze re-integratieketen nog beter te laten verlopen, wordt op dit moment een project uitgevoerd om het proces te optimaliseren, zodat meer mensen sneller en soepeler de juiste plek en begeleiding krijgen.

Buurtgericht

Uit het rapport van het ROA komt ook naar voren dat er grote verschillen

Heerlen. De input van het ROA is hiervoor waardevol.

In deze buurtgerichte aanpak gaat ontwikkelbedrijf WerkvoorHeerlen scholings- en ontwikkelmogelijkheden in de buurt opzetten. Hierbij wordt samengewerkt met sociale buurtteams, Jeugdzorg en het bureau VSV, maar ook met werkgevers in de buurt of wijk. De samenwerking bestaat uit het gezamenlijk nadenken over wat de specifieke buurt nodig heeft aan scholings- en ontwikkelmogelijkheden, maar ook uit het gebruikmaken van elkaars expertise. Heerlen is een stad die voortdurend in ontwikkeling is. Het ROA-rapport geeft ons daarbij nieuwe inzichten. Wij blijven aan de slag! ■

Frederique Gustings is beleidsmedewerker Economie/Arbeidsmarkt bij de gemeente Heerlen.

In Heerlen ligt de focus altijd op het hoogst haalbare

is. Als dit het geval blijkt, wordt de kandidaat doorgeleid naar ons ontwikkelbedrijf WerkvoorHeerlen. Ook de mogelijkheden Beschut Werk en Basisbaan worden hierin meegenomen. Wanneer blijkt dat de betrokkene niet binnen een jaar een plek kan vinden op de arbeidsmarkt, wordt hij onderge-

bestaan tussen de verschillende buurten in Heerlen. Vanuit dat signaal wordt er op dit moment een buurtgerichte aanpak voor Heerlen-Noord opgezet. Er wordt gestart met één wijk. Blijkt de aanpak succesvol, dan wordt deze uitgerold in heel Heerlen-Noord en later mogelijk ook in de overige wijken van

References

- 1 *Schaarste. Hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen.* Sendhil Mullainathan, Eldar Shafir, Maven Publishing, 2013.
- 2 Arbeidsmarktmonitor gemeente Heerlen; september 2020.